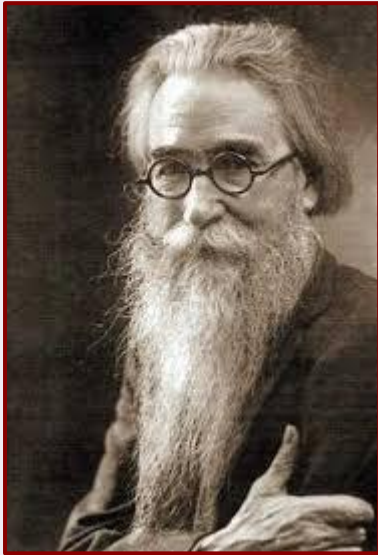

Ramon del Valle-Inclán.

Naceu o 28 de outubro de 1866 en Vilanova de Arousa, ou quizais na Pobra do Caramiñal, unha controversia que el mesmo alimentou e que chegou ós nosos días.

Baixo presión de seu pai cursou estudos de Dereito na Universidade de Santiago de Compostela, pero tras a súa morte e un breve paso por Madrid, abandonounos e viaxou a México, onde foi xornalista no *El correo Español* e *El Universal*. Regresou a Madrid como funcionario do Estado, no Ministerio de Instrución Pública e Belas Artes e levou unha vida bohemia da que se contan moitas anécdotas. En 1899 e durante unha disputa cun amigo recibe unha bastonada no pulso esquerdo que lle provoca a perda dese brazo.

Asiduo de varios faladoiros madrileños, relaciónouse con figuras como Gómez Carrillo, Pío Baroja, Azorín, Francisco Villaespesa e Jacinto Benavente entre outros. Asistiu aos cafés de Fornos, o Suízo, o Café do Príncipe, o Café de Madrid, o Café Del gato Negro, e a terraza do Café Gijón.

Formou parte da corrente literaria denominada Modernismo e nas súas últimas obras aproximouse á denominada Xeración do 98. O seu primeiro título foi *Femeninas* (1895), ao que seguiron obras como *Flor de santidade*, de 1904, a poesía de *Aromas de lenda*, de 1907, e as *catro Sonatas* (de outono, estío, primavera e verán), aparecidas entre 1902 e 1905, e biografía do marqués de Bradomín.

En 1907 casouse coa actriz Josefina Blanco, e edita a primeira das súas chamadas *comedias bárbaras*, *Agua de brasón*, á que seguiu *Romance de lobos*, de 1908.

No ano 1916 Ramón del Valle-Inclán visitou a fronte francesa na I Guerra Mundial, e en 1922 volveu a México. En *Cara de prata*, (1922), terceiro volume desta triloxía teatral, volve á crítica social, como tamén acontece nas súas tres novelas ambientadas na guerra carlista, *Os cruzados da causa*, de 1908; *O resplandor da cacharela*, de 1909, e *Gerifaltes de antano*, de 1909. Nas obras dramáticas *Conto de abril*, de 1910, e *A marquesa Rosalinda*, de 1913, regresa ao modernismo. O mesmo que en *Voces de*

xesta, de 1911. A súa segunda viaxe a México tamén lle inspirou a escritura de *Tirano Banderas*, publicada en 1926, e considerada a súa mellor obra.

Lucas de bohemia, a súa obra teatral de 1920, estableceu unha estética do feo, cun expresionismo caricaturesco que el mesmo denomina "*do heroe reflectido no espello cóncavo*" e que chamará esperpento. *Os cornos de don Friolera*, de 1921, e *As galas do defunto*, 1926, inciden nesta estética, mentres que en *Divinas palabras*, de 1920, a virtude da palabra sagrada se impón ás paixóns carnis. Valle-Inclán escribiu máis adiante *A corte dos milagres*, 1927, *Viva o meu dono*, 1928 e *Baza de espadas*, que apareceu póstumamente.

Proclamada a República en 1931, foi nomeado presidente do Ateneo de Madrid; un ano despois, conservador do Tesouro Artístico Nacional e Director da Escola de Belas Artes de Roma.

Ramón del Valle-Inclán regresou a Galicia falecendo o 5 de xaneiro de 1936 en Santiago de Compostela.